

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตของแรงงานลาวในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- ๓.๑ รูปแบบในการวิจัย
- ๓.๒ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (Key Informant)
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- ๓.๕ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตของแรงงานลาวในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เป็นการศึกษาโดยใช้วิธีดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในรูปแบบของการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยการสัมภาษณ์แรงงานลาวในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพื่อให้ทราบข้อมูลรายละเอียด และประกอบกับการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์และอธิบายตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

๓.๒ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (Key Informants)

๓.๒.๑ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจงและเลือกศึกษากับแรงงานลาวในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่คิดว่าให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเหมาะสมที่สุดมีจำนวน ๒๐ คน โดยกำหนดคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

๑) เป็นแรงงานลาวที่ดำรงชีวิตอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ตั้งแต่ ๖ เดือนขึ้นไป

๒) เป็นแรงงานลาวทั้งเพศหญิงและเพศชาย ที่มีอายุ ๒๐ ปีขึ้นไป

๓) เป็นแรงงานที่ถูกต้องตามกฎหมายและขึ้นทะเบียนเป็นแรงงานต่างด้าวแล้ว

๔) เป็นแรงงานลาวที่สามารถสื่อสารและพูดภาษาไทยได้

๕) เป็นแรงงานลาวที่มีความสนใจและแสดงความรู้สึกเต็มใจที่จะเล่าประสบการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเปิดเผย อีกทั้งยังยินยอมให้ผู้วิจัยสามารถบันทึกเสียงขณะสนทนาได้

๓.๒.๒ กลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับแรงงานโดยตรง ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลทั่วไปในประเด็นของการรับแรงงานลาวเข้าทำงาน สวัสดิการพนักงาน สุขอนามัย รวมถึงการให้ข้อมูลในเรื่องของปัญหาและ

อุปสรรคที่ได้พบระหว่างการทำงาน และการดำเนินชีวิตของแรงงานลาว ได้แก่ ผู้ประกอบการหรือนายจ้าง

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่สำคัญ ได้แก่ตัวผู้วิจัยและเครื่องมือช่วยผู้วิจัย ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ประกอบในการวิจัย ได้แก่แนวทางการสัมภาษณ์และเครื่องบันทึกเสียง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๓.๓.๑ ตัวผู้วิจัย

ในการวิจัย คุณภาพชีวิตของแรงงานลาว ตัวผู้วิจัยถือเป็นเครื่องมือในการวิจัยที่สำคัญ ผู้วิจัยได้มีการเตรียมความพร้อมเพื่อดำเนินการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๓.๒ แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสร้างโดยการกำหนดข้อคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เขียนเป็นแนวคำถามปลายเปิด เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้วิจัยหลงทางเมื่อลงสู่ภาคสนามการวิจัย

๓.๓.๓ เครื่องบันทึกเสียง

เป็นอุปกรณ์ช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูลขณะทำการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์อย่างครบถ้วน โดยผู้วิจัยจัดหาเองและมีความพร้อมในการใช้งาน

๓.๓.๔ แบบสังเกต

ผู้วิจัยจะใช้การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ของแรงงานต่างด้าวชาวลาว แต่จะเป็นการสังเกตการณ์ในระยะไกลเพื่อดูถึงพฤติกรรมการทำงานและการดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ของแรงงานเท่านั้น

๓.๔ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

๓.๔.๑ การตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) โดยนำแบบการสัมภาษณ์มาเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๕ ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ภาษาที่ใช้ ความถูกต้องตามทฤษฎี แล้วนำมาปรับปรุงรูปแบบการสัมภาษณ์ให้มีความเที่ยงตรง

๓.๔.๒ การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบการสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงแล้ว ไปใช้กับกลุ่มประชากรที่ทำการศึกษาหรือกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือแรงงานลาวที่เข้ามาทำงานอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน ๒๐ คน

๓.๕ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยต้องติดต่อกับสถานประกอบการที่ทำการวิจัยและการขออนุญาตจากสถานที่ประกอบกิจการก่อนเพื่อลงปฏิบัติการวิจัย

๓.๕.๑ การเก็บข้อมูลเบื้องต้น

- ผู้วิจัยทำการสร้างแนวคำถามการวิจัยก่อน จากการศึกษาข้อมูลสภาพปัญหาเบื้องต้นจากผู้ประกอบการในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้เครื่องมือในการศึกษาหลายอย่าง ลงสำรวจภาคสนามจริง เพื่อศึกษาข้อมูลเบื้องต้นยังสถานที่ประกอบการที่เป็นแหล่งข้อมูล เพื่อตรวจสอบแนวคำถามการวิจัย ในเบื้องต้นว่ามีความเหมาะสมหรือเป็นไปได้ในการวิจัยหรือไม่ เพื่อปรับเปลี่ยนหรือปรับปรุงแนวคำถามการวิจัยให้เหมาะสมต่อไป

- ทำการศึกษาเอกสารและแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษาและให้สอดคล้องกับแนวคำถามการวิจัยที่ได้จากการลงภาคสนาม

๓.๔.๒ การเก็บข้อมูลจริงในภาคสนาม

ดำเนินการศึกษาวิจัยยังภาคสนามอีกครั้ง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงและครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ จึงได้กำหนดเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

- การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนา ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการบันทึกเสียงและจดบันทึกข้อมูลไปพร้อม ๆ กัน และรวมถึงการบันทึกภาพด้วยกล้องถ่ายรูป

- การสังเกต ซึ่งผู้วิจัยจะใช้การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ของแรงงาน แต่จะเป็นการสังเกตการณ์ในระยะไกลเพื่อดูถึงพฤติกรรมการทำงาน และการดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ของแรงงานเท่านั้น

๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยทำตามขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

๓.๖.๑ การอ่านคำบรรยายหรือถอดเทปข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลาย ๆ ครั้งเพื่อให้เข้าใจในข้อมูล หรือปรากฏการณ์ที่เป็นประเด็นสำคัญ

๓.๖.๒ พยายามดึงใจความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ที่ต้องการศึกษาออกมาให้ได้มากที่สุด โดยแยกใจความนั้นไว้

๓.๖.๓ เมื่อได้ประเด็นต่าง ๆ จำนวนมากและไม่มีประเด็นใหม่เกิดขึ้น จึงหยุดการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทางการวิเคราะห์ข้างต้น โดยวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลแต่ละราย รวมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมของทั้งหมด ตลอดจนกระบวนการวิจัยข้อมูล เริ่มแสดงให้เห็นประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ที่ศึกษาขึ้นเรื่อย ๆ ตามจำนวนของผู้ให้ข้อมูล ข้อมูลเริ่มสมบูรณ์ มีแบบแผนของข้อมูลที่ซ้ำ ๆ กันเป็นประเด็นที่ชัดเจนและไม่พบประเด็นใหม่ๆเกิดขึ้น ผู้วิจัยสรุปประเด็นต่างๆเป็นผลการวิจัยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา